

Kommunstyrelsen

Revidering av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholservering

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholservering antas

Ärendebeskrivning

Från och med den 1 januari 2016 överfördes kommunens ansvar enligt alkohollagen från socialnämnden till miljö- och räddningstjänstnämnden. En konsekvens av beslutet är att Eskilstuna kommuns riktlinjer för serveringstillstånd behöver revideras och anpassas till den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna.

Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-10 § 299 att ge miljö- och räddningstjänstnämnden i uppdrag att ta fram förslag på reviderade riktlinjer för serveringstillstånd (KSKF/2015:540).

Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-22 § 173 att genomföra ett försök med uteservering året runt (KSKF/2015:597). Miljö- och räddningstjänstnämnden fick ytterligare ett uppdrag från kommunfullmäktige att i den pågående översynen av riktlinjer för alkoholservering belysa frågan om tillstånd för alkoholservering på uteserveringar året om.

Miljö och räddningstjänstnämnden har 2016-10-12 § 96 godkänt riktlinjer för alkoholservering och föreslår kommunfullmäktige att fastställa nämndens förslag till revideringar.

Vid beredning av ärendet på kommunledningskontoret gjordes en bedömning att en mindre språklig korrigering av dokumentet skulle underlätta förståelsen. De ändringar som gjorts bedöms som redaktionella med markeras i dokumentet med streck i vänster kant.

Beskrivning av revideringen

Innehållet i riktlinjerna är i stort sett detsamma som tidigare.

Den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna har ändrats i texten så att den överensstämmer med nuvarande situation.

Barnperspektivet i riktlinjerna har stärkts genom att lägga till ordet barn i textstycket där ungdomar redan omnämns. Det har även tillkommit text som lyfter att kommunen har en ambition att minska exponeringen och tillgången av alkohol för barn- och ungdomar.

I samband med revideringen har det även gjorts förändringar avseende struktur och språk i textinnehållet. Dessa ändringar har syftat till att göra materialet mer lättömläst för mottagaren. Det har även tagits bort, flyttats om eller lagts till text för att hålla materialet uppdaterat med den verkliga handläggningsprocessen, kommunens ANDT-plan mm.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Marita Skog
Utvecklingsdirektör

Beslutet skickas till:
Miljö- och räddningstjänstnämnden
Socialnämnden
Torshälla stads nämnd

**Eskilstuna
kommun**

Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholserving

Innehållsförteckning

Inledning	3
Riktlinjernas mål och syfte	3
Kommunerna ska ha tydliga och aktuella riktlinjer	4
Hur riktlinjerna ska användas	4
Alkohollagen – en skyddslag	4
Ansökan och handläggning	
Krav på serveringstillstånd	4
Kriterier vid prövning av ansökan	5
Handläggningstider vid ansökan	5
Kommunens informationsskyldighet	6
Remissyttranden	6
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	7
Kommunens tillsynsverksamhet	9
Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter	10
Riktlinjer vid servering	
Serveringstider	10
Ordning och nykterhet	11
Uteserveringar	12
Gemensamt serveringsutrymme	12
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	13
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	13
Folköl	14

Inledning

Av 8 kapitlet 9 § i alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen ska informera om vad som gäller enligt alkohollagen och tillhörande föreskrifter och att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Kommunerna ska ha tydliga riktlinjer som bland annat redogör för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

Eskilstuna kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av kommunfullmäktige. Riktlinjerna publiceras på kommunens hemsida så att allmänheten enkelt kan ta del av dem. Riktlinjerna ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå. De ska revideras regelbundet, dock minst året efter varje valår.

Riktlinjernas mål och syfte

Eskilstuna är en attraktiv kommun där såväl boende som besökare ska känna sig trygga och trivas. Det skall finnas restauranger och nöjesställen där människor kan träffas, äta, dricka och umgås såväl till vardags som till fest.

I Eskilstuna ska alkoholservering ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt och restaurangbranschen skall kunna konkurrera på lika villkor.

Att få ett serveringstillstånd innebär ett stort ansvar. I Eskilstuna kommun ska de som har serveringstillstånd leva upp till lagens krav på lämplighet och skötsamhet samt arbeta aktivt med att förebygga brott och minimera störningar till omgivningen som till exempel närboende. Tillståndshavarna ska hålla en hög kunskapsnivå i sin verksamhet och samarbeta med kommunen för att minska alkoholens skadeverkningar.

Riktlinjerna ska bidra till:

- minskad överkonsumtion av alkohol med särskilt fokus på barn, ungdomar och unga vuxna
- att miljöer och arrangemang för barn- och ungdomar är alkoholfria
- att motverka brottslighet och minska våldsbrott i offentlig miljö/krogmiljö
- en förbättrad folkhälsa
- att endast verksamhetsutövare som uppfyller lämplighetskraven ska erhålla tillstånd
- att den som söker tillstånd enkelt ska kunna förutse om den planerade verksamheten kan ges tillstånd
- att ge vägledning vid handläggning och beslut så att ansökningar om serveringstillstånd behandlas lika inom kommunen
- att riktlinjerna har acceptans hos invånarna i kommunen

Hur riktlinjerna ska användas

Enligt alkohollagen ska kommunen ha tydliga riktlinjer som talar om vad som gäller när man söker serveringstillstånd. Det ska vara lätt för en verksamhetsutövare att förstå vad som gäller i Eskilstuna kommun och om den planerade verksamheten kan ges tillstånd.

Det räcker inte för Eskilstuna kommun att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om serverings- eller provsmakningstillstånd. Det måste också finnas konkreta omständigheter som talar mot att tillståndet kan ges, exempelvis polisens remissyttranden.

Riktlinjerna kompletteras varje år med en tillsynsplan. Planen ska mer konkret redogöra för kommunens planerade tillsynsarbete, till exempel omfattningen på tillsynen och vilka andra myndigheter som ska delta. Utöver den planerade tillsynen kan tillsyn även ske då tillståndsmyndigheten bedömer att det finns skäl för detta.

Alkohollagen – en skyddslag

Alkohollagen utgör en viktig del av alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag vilket innebär att den ska begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att sociala hänsyn och skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Ansökan och handläggning

När krävs ett serveringstillstånd?

För att få servera spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker krävs ett serveringstillstånd av den kommun där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen uppfyller följande tre kriterier:

- Avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Kriterier vid prövning av ansökan

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Av 8 kap 12§ alkohollagen framgår att servering endast får meddelas den som visar att hen med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten.

Av 8 kap 15 § alkohollagen framgår att serveringen ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsstället ska enligt 8 kap 16 § alkohollagen vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Av 8 kap 17 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd får vägras även om de grundläggande kraven om lämplighet och lokal är uppfyllda om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Det finns ingen generell rätt att få serveringstillstånd. Kommunen ska bedöma om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas enligt 8 kap 11 § alkohollagen utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Polismyndighetens yttrande ska även inhämtas när det gäller tillfälliga arrangemang till allmänheten.

Restaurangens inriktning ska vara avgörande vid etablering i områden med en hög brottslighet. Den inriktning som till tillståndshavaren väljer, till exempel val av festfixare och tema, och den profil som då skapas är ofta av avgörande betydelse för ordningsförhållandena i och kring en restaurang. Berusningsdrickande och användande av droger går erfarenhetsmässigt ofta hand i hand med viss inriktning och profil.

Handläggningstider vid ansökan

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Riktlinjer

Beslut om serveringstillstånd fattas enligt miljö- och räddningstjänstnämndens delegationsordning.

Handläggningstider räknas från den dag ansökan är komplett till den dag som tillstånd meddelas.

- Handläggningstiden för stadigvarande serveringstillstånd är vanligen fyra veckor från att ansökan är komplett.

- Ansökan om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten handläggs inom fyra veckor.
- Ansökan om tillfälligt tillstånd slutet sällskap handläggs inom två veckor.
- Förändring i serveringstillstånd, exempelvis utökad serveringstid eller utvidgad serveringsyta handläggs inom två veckor.
- Anmälningssärenden enligt alkohollagen, exempelvis catering och provsmakning, handläggs inom två veckor.

Kommunens informationsskyldighet med mera

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

Nedanstående riktlinjer för serveringstillstånd gäller i Eskilstuna kommun.

- En tillsynsplan skrivs årligen.
- Utbildning i metoden *Ansvarsfull alkoholserving* genomförs minst en gång per år.
- Träffar genomförs årligen med tillståndshavare i centrum.
- Ansöknings- och anmälningssblanketter finns att hämta på kommunens hemsida, www.eskilstuna.se.
- På kommunens hemsida finns en e-tjänst för serveringstillstånd.
- Kunskapsprov kan avläggas tidigast när ansökningshandlingar inlämnats.
- Efter tre misslyckade prov ges avslag på ansökan. Sökande får därefter lämna in en ny ansökan och en ny avgift tas då ut.
- Kunskapsprov kan göras av person som ansöker om serveringstillstånd och av person som ingår i bolag/firma/förening som innehar serveringstillstånd.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när de prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

I samband med prövning av serveringstillstånd skickas remisser till andra berörda myndigheter. Samtliga remissinstansers yttranden väger tungt vid handläggningen

av ärendet. Yttranden från närboende/grannar samt hyresvärd ska också vägas in i ärendet.

Eskilstuna kommun lämnar även svar på remisser till Lotterinspektionen och andra kommuner.

Till följande myndigheter skickas normalt en remiss om serveringstillstånd:

- Polismyndigheten som yttrar sig över sökandes lämplighet för verksamheten (vandel), serveringstider, förhållanden i det område sökande vill etablera sin serveringsverksamhet samt eventuella krav på förordnade ordningsvakter.
- Socialnämnden och Torshälla stads nämnd ska yttra sig över om det på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa och att det därför finns skäl att vägra serveringstillstånd.
- Skatteverkets ska yttra sig om sökanden, de personer som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, fullgör sina skyldigheter till det allmänna samt vid begäran lämna ett sakkunnighetsutlåtande.
- Kronofogdemyndigheten ska yttra sig om sökanden fullgör sina skyldigheter till det allmänna, om sökanden, de som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, förekommer i myndighetens register. Dessutom ska de upplysa om eventuellt näringsförbud föreligger.
- Räddningstjänsten ska yttra sig om brandskydd, över lokalernas eller restaurangtältets lämplighet samt ta ställning till max antal personer som får vistas i lokalen.
- Remisser till andra kommuner kan också komma att sändas om sökanden är eller tidigare har varit, delaktig i serveringstillstånd, för att efterhöra om verksamheten enligt alkohollagen har skötts i enlighet med lagstiftarens intentioner.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunerna bör i alkoholpolitiska program ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Riktlinjer

Vid en ansökan om serveringstillstånd gör Eskilstuna kommun en bedömning om den planerade verksamheten kan genomföras utan att det blir en så kallad olägenhet enligt ovan. Ett serveringstillstånd kan nekas eller begränsas om det bedöms att olägenheter riskerar att uppstå.

I varje ärende görs en individuell prövning av rådande omständigheter men för att förebygga störningar till närboende och omgivningen finns fastställda kriterier som bedömningen alltid utgår ifrån.

Samtliga remissinstansers yttranden väger även tungt vid handläggningen av ärendet.

Nedanstående kriterier används vid bedömningen av olägenheter för ett serveringstillstånd.

Störningar för omgivningen

Störningar för omgivningen och närboende kan vara skäl för avslag eller inskränkningar i serveringstillståndet avseende serveringstider inom- och utomhus.

Restaurangens inriktning

Restaurangens inriktning (till exempel lunchrestaurang, nattklubb) kan ha betydelse för bedömning om serveringstillstånd ska meddelas eller inte eller om vissa inskränkningar, villkor ska meddelas.

Hänsyn till barn- och ungdomar

Specifika miljöer där tillståndsgivningen bör ske restriktivt är i eller i direkt närhet till skolor, fritidsgårdar samt i andra miljöer där många barn- och ungdomar samlas. Undantaget är restaurangskolor och liknande verksamheter.

Idrottsanläggningar

På och i direkt anslutning till idrottsanläggningar kan alkoholservering medges på avgränsade ytor.

Serveringstider som kan medges begränsas till två timmar före och två timmar efter arrangemanget. De alkoholdrycker som kan medges är starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2 och 3 §§ alkohollagen.

Riktlinjer

Kommunen och polismyndigheten är de lokala tillsynsmyndigheterna som ska kontrollera verksamheter med serveringstillstånd. Eskilstuna kommuns tillsynsarbete är uppdelat i förebyggande, inre samt yttre tillsyn.

Förebyggande tillsyn

Med förebyggande tillsyn menas informations- och utbildningsinsatser, till exempel de utbildningar i Ansvarsfull alkoholserving som kommunen håller i en gång per år. Kommunen ska även samverka med andra myndigheter och ha ett samarbete med restaurangbranschen.

Den förebyggande tillsynen är ett sätt för kommunen att sprida kunskap till de som har ett serveringstillstånd om hur de ska arbeta för att följa alkohollagens regler i sina verksamheter.

Inre tillsyn

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Granskningen sker ofta med hjälp av andra myndigheter såsom Polisen, Skatteverket och Kronofogden. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan myndigheterna.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, under dagtid men framför allt under kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan även ske genom så kallad samordnad tillsyn, som innebär att kommunen tillsammans med andra myndigheter som till exempel Polisen, Skatteverket, Tullverket, som gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Verksamheter med serveringstillstånd ska ha minst ett tillsynsbesök av kommunen per år. Serveringsställen i centrala Eskilstuna med öppettid efter klockan 01:00 prioriteras i den yttre tillsynen och kan få flera besök per år.

Sanktioner

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att förnyade remisser skickas till de berörda myndigheterna. Det kan leda till att ärendet avskrivs men det kan också leda till förslag om sanktionsåtgärder. De sanktioner som kan komma ifråga är: erinran, varning eller återkallelse. Om en utredning inleds ska kommunen avsluta ärendet med ett beslut. En genomförd tillsyn ska dokumenteras och avslutas. De uppgifter som har framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska alltid få skriftlig dokumentation efter genomförd tillsyn.

Avgifter för tillståndsprovning samt tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (1991:900).

Riktlinjer

Eskilstuna kommun tar ut en avgift för de anmälningar och ansökningar som sker enligt alkohollagen. Det tas även ut en årlig avgift för kommunens tillsyn av servering av alkohol.

Storleken på avgifterna måste följa självkostnadsprincipen vilket innebär att kommunen får ta ut så mycket i avgift som kommunens arbete kostar.

Den årliga tillsynsavgiften består av en fast tillsynsavgift samt en rörlig tillsynsavgift som baseras på årsomsättning av försäljning alkoholdrycker.

Uppgifter om årsomsättningen hämtar kommunen från den restaurangrapport som varje tillståndshavare årligen rapporterar in. Kommunen tar även ut en påminnelseavgift i de fall som restaurangrapporten inte kommit in i tid.

Om ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten respektive till slutet sällskap avslås återbetalas en del av prövningsavgiften.

Aktuella avgifter finns på kommunens hemsida www.eskilstuna.se.

Riktlinjer vid servering

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

- I bostadsområde kan serveringstid beviljas längst till kl. 01:00 fredag - lördag samt till kl. 23:00 söndag - torsdag.
- Restaurang i centrum får beviljas serveringstillstånd till kl. 02:00.
- Utom tätort kan serveringstid beviljas till kl. 02:00.
- Serveringstid vid slutet sällskap kan beviljas till kl. 02:00.
- Juldagen och nyårsafton kan serveringstid till kl. 03.00 meddelas efter årlig ansökan.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet i alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer

Serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningar av alkohol ska förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

- Eskilstuna kommun eftersträvar att antalet barn och unga som börjar använda eller missbruka alkohol, ska minska. Verksamheter med serveringstillstånd ska ha goda rutiner för att inte servera underåriga.
- Tillståndshavaren ska ha kontroll över alkoholservingen. Personaltätheten och lokalens utformning har stor betydelse. Personalens kompetens och utbildning är av stor vikt för att serveringen ska bedrivas i enlighet med lagstiftarens intentioner.
- Servering av större mängder alkohol till en person eller till en grupp personer ska begränsas, då det inte bedöms lämpligt, till exempel genom att inte tillåta servering av hela flaskor med spritdrycker s. k helrör, hinkar eller brickor med starköl eller liknande.
- Alkohollagen 3 kapitlet 8 § som inleds med ”8 § alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel” ska tillämpas strikt för att minimera överservering.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Uteservering kan ske under hela året.
- Avgränsningen av uteserveringen ska göras på så sätt att alkohollagens krav efterlevs samt att det överensstämmer med Eskilstuna kommuns övriga regler/riktlinjer.
- Markupplåtelse, dispositionsrätt samt eventuellt bygglov måste föreligga.
- Inbyggda uteserveringar med väggar och tak omfattas av rökförbudet.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

- Vid stadigvarande gemensam serveringsyta kan bordsservering komma att villkoras.
- Krav på förordnade ordningsvakter vid tillfälliga arrangemang med gemensamt serveringsutrymme kan komma att villkoras.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat

serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinjer

- Villkor om förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag kan komma att meddelas.
- Villkor om olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe (exempelvis för uteservering) kan komma att meddelas.
- Villkor om olika serveringstider kan komma att meddelas beroende av typ av evenemang.
- Villkor om begränsning, att endast tillåta bordsservering, kan meddelas vid permanent serveringstillstånd eller vid vissa evenemang.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om en regelbundet återkommande verksamhet.

- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan om tillfälliga tillstånd till ett slutet sällskap.
- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till ett slutet sällskap där sökanden är någon som bedriver näringsverksamhet är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan från privatperson eller förening.
- Samma ansökan kan innehålla max sex (6) tillfällen i en ansökan. Detta förutsätter att samma förutsättningar gäller för de olika datum som ansökan avser.
- Sökanden ska ha dispositionsrätt till den lokal som avses.
- Ett beslut om ändring av ett tillfälligt tillstånd innebär att en ny avgift tas ut.
- Huvudreglerna för vad som kännetecknar ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med ett gemensamt intresse, företag, förening eller andra sammanhang. Det gemensamma intresset ska avse något utöver den tillställning där alkoholdrycker serveras. Arrangören ska i förväg, senast klockan 12.00 vardagen innan arrangemanget äger rum, meddela tillståndsmyndigheten vilka som ska delta vid arrangemanget.
- Vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap kan tillståndsmyndigheten komma att begära in kvitton på inköp av alkoholdryckerna som tillhandahållits gästerna.

Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten kan restaurangrapporten komma att begäras in.

Folköl

Rättsregel

Enligt 5 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 8 § alkohollagen får försäljning och/eller servering av folköl ske, med inskränkningar som föreskrivs i denna lag, om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som är godkänd av annan lagstiftning eller som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där mat serveras samtidigt. Folköl får serveras av den som innehar serveringstillstånd. Den som avser att bedriva försäljning och/eller servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där verksamheten ska ske. Försäljning och/eller servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Den som bedriver detaljhandel med folköl eller är anmälningskyldig ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljning och/eller servering. Försäljning av folköl får ske i lokal som är avsedd för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat.

Riktlinjer

- Vid försäljning av folköl krävs att mat serveras eller att matvaror försäljs. Med matvaror avses varor ur det vanliga matvarusortimentet till exempel mejeriprodukter, charkvaror, torra varor, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver och djupfrysta matvaror. Som matvaror räknas också pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass, konfektyrer, snacks, lättdrycker, kaffe, the, kakao, frukt samt produkter av frukt, honung, kex och liknande.
- Den som säljer eller serverar folköl ska ha ett egenkontrollprogram som personalen kontinuerligt får kunskap om. Egenkontrollprogrammet ska bland annat innehålla vilka rutiner som finns för att inte servera/sälja folköl till underåriga.
- Tillsyn av anmäld folkölsförsäljning sker enligt miljö- och räddningstjänstnämndens tillsynsplan. Tillsynen kan ske tillsammans med annan myndighet, till exempel polisen.
- Eskilstuna kommun tar ut en årlig tillsynsavgift för verksamheter som säljer folköl. Aktuell avgift finns på kommunens hemsida www.eskilstuna.se.

§ 96

Revidering av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholserving

Beslut

Förslag till kommunstyrelsen

Miljö- och räddningstjänstnämnden föreslår att kommunfullmäktige ska fastställa nämndens revideringar av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholserving.

Särskilt yttrande

Alar Kuutmann (V) lämnar särskilt yttrande (bilaga A)

Motiv till revidering

Anledningen till revideringen är ett beslut från kommunfullmäktige (KSKF/2015:540) som säger att miljö- och räddningstjänstnämnden ska ta fram ett förslag på reviderade riktlinjer för alkoholserving. Revideringen ska ske för att anpassa riktlinjerna till den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna sedan tillsynen enligt alkohollagen gick över från socialnämnden till miljö- och räddningstjänstnämnden den 1 januari 2016.

Miljö- och räddningstjänstnämnden fick ytterligare ett uppdrag från kommunfullmäktige som den 22 september 2016 biföll kommunstyrelsen svar på motion om att tillåta uteservering året runt (KSKF/2015:597). Där föreslås miljö- och räddningstjänstnämnden att i översynen av riktlinjerna för alkoholserving belysa frågan om tillstånd för alkoholserving på uteserveringar året runt.

Beskrivning av revideringen

Innehållet i riktlinjerna är i stort sett detsamma som tidigare.

Den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna har ändrats i texten så att den överensstämmer med nuvarande situation.

Barnperspektivet i riktlinjerna har stärkts genom att lägga till ordet *barn* i textstycken där ungdomar redan omnämns. Det har även tillkommit text som lyfter att kommunen har en ambition att minska exponeringen och tillgången av alkohol för barn- och ungdomar.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
		

I samband med revideringen har det även gjorts förändringar avseende struktur och språk i textinnehållet. Dessa ändringar har syftat till att göra materialet mer lättläst för mottagaren. Det har även tagits bort, flyttats om eller lagts till text för att hålla materialet uppdaterat med den verkliga handläggningsprocessen, kommunens ANDT-plan med mera.

Yrkanden

Geerth Gustavsson (S), Ulf Ståhl (M) och Alar Kuutmann (V) yrkar bifall till miljökontorets förslag till beslut.

—

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
			

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Revidering av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholserving

Förslag till beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden föreslår att kommunfullmäktige ska fastställa nämndens revideringar av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholserving.

Motiv till revidering

Anledningen till revideringen är ett beslut från kommunfullmäktige (KSKF/2015:540) som säger att miljö- och räddningstjänstnämnden ska ta fram ett förslag på reviderade riktlinjer för alkoholserving. Revideringen ska ske för att anpassa riktlinjerna till den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna sedan tillsynen enligt alkohollagen gick över från socialnämnden till miljö- och räddningstjänstnämnden den 1 januari 2016.

Miljö- och räddningstjänstnämnden fick ytterligare ett uppdrag från kommunfullmäktige som den 22 september 2016 biföll kommunstyrelsen svar på motion om att tillåta uteserving året runt (KSKF/2015:597). Där föreslås miljö- och räddningstjänstnämnden att i översynen av riktlinjerna för alkoholserving belysa frågan om tillstånd för alkoholserving på uteserveringar året runt.

Beskrivning av revideringen

Innehållet i riktlinjerna är i stort sett detsamma som tidigare.

Den nya ansvarsfördelningen mellan nämnderna har ändrats i texten så att den överensstämmer med nuvarande situation.

Barnperspektivet i riktlinjerna har stärkts genom att lägga till ordet *barn* i textstycken där ungdomar redan omnämns. Det har även tillkommit text som lyfter att kommunen har en ambition att minska exponeringen och tillgången av alkohol för barn- och ungdomar.

I samband med revideringen har det även gjorts förändringar avseende struktur och språk i textinnehållet. Dessa ändringar har syftat till att göra materialet mer lättläst för mottagaren. Det har även tagits bort, flyttats om eller lagts till text för att hålla

materialen uppdaterat med den verkliga handläggningsprocessen, kommunens ANDT-plan mm.

MILJÖ- OCH RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Maria Hansson
miljöinspektör